

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 202. szám.

Postatakarék számla száma 12980.

Laptulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai-, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegközt és nyíltér 1:50 Dinár, rendes 1.— Din., apróhirdetés 0:70 Din. és az illeték. Több-szörinél engedmény.

VII. Évf.

Murska Sobota, 1928. szeptember 2.

36. Szám.

Albánia.

A világháború megdönthetetlenül hatalmasnak látszó cári-, királyi és császári irónusokat söpört el úgy, hogy azoknak még a romjaik sem maradtak meg. Szinte úgy látszott, hogy ez az államforma már-már el fog tűnni.

Ime, most legközelebbi szomszédságunkban egészen mese szerűleg egy királyság létesül, amely eddig mint köztársaság szerepelt az államok sorában: az új királyság Albánia. Királya az eddigi köztársasági elnök: Ahmed beg Zogu lett, aki ezután Skanderbeg III. néven fog uralkodni.

Ahmed beg Zogu már régebbi idő óta mint diktátor uralkodik Albánia felett. A mostani parlament egyhangú határozattal változtatta az albán köztársaságot királysággá s szintén egyhangú határozattal választotta Ahmed beg Zogut királlyá s meg is koronázta. Ahmed beg Zogu parlamentjében most opposzió nincsen. Erre eleve bölcsen gondoskodtak, mert azokat, akik merészeltek ellenkezni, vagy csak akartak is, — még jókor bebörtönözték, felakasztották vagy agyonlőtték. Néhány kevés szerencsésnek sikerült külföldre szökni, ezek az albán emigráltak, akik csak messziről opponálhatnak, tehát nem veszedelmesek.

Ahmed Zogu mohamedám ember s ezelőtt vagy öt évvel a keresztények Fan Noli püspökkel az élükön kikergették Albániából. Ő ekkor Jugoszláviában kért és kapott menedéket, amit azzal hálál meg, hogy rövid időn belül annyira összeszűrte a levelet az olaszokkal, hogy végre is 1926-ban létrejött Albánia és Olaszország között a tiranai paktum, mely Albániát teljesen olasz dominiummá formálta át.

Azután kezdett érvényesülni az olasz politika úgy a hadseregben, mint a hivatalokban, dolgozott az olasz lira s ami nem ment szép szerével, ment drákói szigorral. Megindult a véres agitáció a Miriditák és Malisorok között, végre is a helyzet megszilárdult Ahmed Zogu javára.

POLITIKAI ÉLET.

Görögországban most voltak a képviselő választások. Venizelos köztársasági pártja nagy győzelmet aratott, mert kétszázötven mandátumból kétszázhuszonnyolcat tudtak megszerezni. Görögországban tehát szilárd a köztársasági eszme.

Ausztria csatlakozása Németországgal már megtörtént. Becker dr. porosz kultuszminiszter úgy nyilatkozott, hogy a két állam csatlakozása már megtörtént s csak még bizonyos formaságok vannak hátra. Ausztria lakossága mindig németnek vallotta magát s a csatlakozás csak egy tényleges állapotot pecsétel meg.

Az Orosz szovjet most India lakosságát akarja minden áron fellázítani az angol uralom ellen s ebből a célból hatalmas propagandát szervezett, amely Indiában fog széleskörű működést kifejteni különösen a parasztok körében. Ennek az ügynek a vezetésével a Bécsből megszabadult Kun Bélát bízták meg Moszkvában.

A Népszövetség szeptemberi ülészaka igen érdekesnek ígérkezik. Szóba kerül Németországnak Olaszország iránti viszonya; a francia béketörekvések, azután részletes tárgyalás alá veszik a magyar optáns perben beadott memorandumot is.

Amerika azzal válaszol az angol-francia tengeri és

Most aztán Mussolini elérkezettnek látta az időt, hogy Ahmed Zogut királlyá léptessék elő, hogy még jobban Olaszországhoz köthessze ezt az országot, mely önállóságát Olaszországgal szemben már régen feladta.

Ahmed Zogu bég, mikor a trónra lépett, kiáltványt adott ki, melyben ígéri, hogy tiszteletben fogja tartani az összes szerződéseket s a szomszédos államokkal barátságos viszonyban fog élni.

Tiranában, Albánia fővárosában nagy ünnepély volt e hó 25.-én. Ekkor koronázták meg Ahmed beg Zogut Albánia királyává. A feidiszített városban szöl-

szárazföldi katonai megegyezésre, hogy hadi flottáját sokkal erősebben ki fogja építeni, nehogy az angolok és francik ellensúlyozhassák.

A Kellog-féle békepak tumot magában Amerikában erősen támadják. Buhard, a nagy tekintélyű egyetemi tanár azt mondja, hogy ez a paktum nem csak hogy nem akadályozza meg a háborút, hanem bizonyos fönntartásokkal még el is ismeri annak kötelező voltát. Az amerikai szenátus ebből a felfogásból kiindulva a paktum ratifikálását meg fogja tagadni.

Aberlini interparlamentáris unió első ülésén nagyarányú béke demonstráció volt, azután meleg hangon emlékeztek meg Radics István haláláról, a borzalmas gyilkosságot súlyosan elítélték.

Az albán királyság megalakulása ellen az európai hatalmak nem tesznek kifogást. Az egykori fejedelem azonban, Wied herceg, ki jelenleg Münchenben él, bejelentette igényét az albán trónra.

Politikai szemle.

A jugoszláv belpolitika legutóbb megosztott az ország három fővárosára. Beogradban a kormány figyelemmel kíséri az eseményeket, — Zágrebben fogamzottak meg azok a nyilatko-

tak az olasz ágyuk, zúgtak a harangok s a koronázás tényét mohamedán, katolikus és pravoszláv papok hajtották végre. A nép nagy örömmel üdvözölte a királyt s a Skupscsina üdvözlő feliratot nyújtott át neki.

A külföldi követek nem voltak jelen Tiranában a koronázás alatt s csak akkor fognak majd visszatérni, ha már az albán alkotmány kész lesz. Az új alkotmány *amerikai mintára* készül. Miniszterelnök nem lesz, hanem a kormány tagjai egyenesen az államfőnek, tehát a királynak lesznek alárendelve.

— Pr. M. —

zatok, amelyek a paraszt-demokrata koalíció állásfoglalását meghatározzák; — Ljubljanában pedig a koalíció vezetőségi ülést tartott, amelyen fontos rezolúciót fogadott el, mely a további politikai alakulatokra nagy kihatással lehet.

A parasztdemokrata koalíció aug. 23.-án Dr. Macsek Vlatko elnöklete alatt vezetőségi ülést tartott a kaszinó épületében. A gyűlésre érkező képviselőket az állomáson Dr. Putz polgármester fogadta s beszédében annak a kívánságnak adott kifejezést, hogy a paraszt-demokrata koalíció akciója sikerre vezessen. A gyűlésen elfogadott rezolúcióban határozatban a paraszt-demokrata koalíció, mint a horvátok, szerbek és szlovének parlamenti képviselője, nem ismeri el a beográdi skupstina azt a jogát, hogy az SHS királyság parlamentjét a berlini interparlamentáris konferenciáját képviselje. Ugyanis ebből a skupstinából az ellenzék tagjait kiűzték, tehát a parlament nem teljes, tehát az egész országot nem képviselheti. Ez rövid foglalata a rezolúciónak, melyet Berlinbe megtáviratoztak Loebennek az interparlamentáris koalíció elnökének.

A paraszpárt azonkívül még az interparlamentáris unió kongresszusára kiküldötte Berlinbe Krnyevics Juraj dr. képviselőt, hogy ott a párt ügyét felszínre hozza. Krnyevicsnek Berlinből érkezett jelentése szerint a koalíció ilyen eljárása a párt ügyének sokat használt, mert szerinte a horvát kérdésből ezzel világ kérdés lett.

A KDK legközelebbi ülését hir szerint Splitben fogják megtartani, s ezen az ülésen végleg megszövegezik a koalíció részletes és végleges programját az állam berendezését illetően is.

Macsek Vlatko dr. elnöknek egyes nyilatkozatai valamint általában a ljubljana nyilatkozat olyan színben tüntetik fel a KDK álláspontját, mintha vissza térnének a horvát köztársasági paraszpárt állásfoglalására s nem ismernék el a vidovdáni alkotmányt s a dinasztíát. Ilyen kijelentéseket még maga Radics sem tett. Macsek dr. szerint nem

lehet szó szabad horvátok-, szabad szerbek-, szabad szlovének-ről szabad Horvátország, Szerbia és Szlovénia nélkül, vagyis az államjogi egységek szabadsága nélkül.

Már most mindezt Beogradban úgy magyarázzák, hogy ez személyes törekvés egy önálló állam megteremtésére. Tehát Macsek dr. sérti a büntető törvényt s ezért személyesen felelős.

Korosec Antun miniszterelnök ennél fogva táviratilag intézkedett, hogy a zágrebi hatóságok szerezzék meg az ellenzék összes nyilatkozatait pontos szövegükben, hogy ellenük eljárni lehessen. A Beogradból távollévő minisztereket táviratilag felhívták, minisztertanácsra Beogradban sürgősen jelenjenek meg.

Ugy látszik, hogy Beogradban a radikális párt jogász körében még nem tartják a parasztdemokrata koalíció vezetőinek állásfoglalását olyannak, hogy ellenük akár Obznánát, akár a törvény más büntető szakaszait lehetne alkalmazni. A minisztertanács minden esetre óvatos lesz.

Sulyosbitja a helyzetet még a radikális pártban felmerült elmentés állásfoglalás a párt főbizottsága és Vukicsevics Velja a párt elnöke között. Annyira feszés a viszony, hogy már oly hiresztelést lehetett hallani, hogy a főbizottság Vukicsevics Velját a radikális pártból ki fogja rekeszteni. Arról is volt hír, hogy a főbizottság és a KDK között valamelyes érintkezés alakulna ki sőt voltak is már bizonyos találkozásuk.

A legközelebbi napok eseményei föltétlenül igen érdekesekek lesznek.

Első állatdíjazás M. Szobotán.

A m. szobotai állatvásártéren csütörtökön, azaz szept. 6.-án d. e. 9 órakor tartatik. Díjazva lesznek bikák 2 és fél éven felüliek, tehének és hasas üszők, nemkülönben borjak hattól tizennyolc hónapos korig, természetes csak szimentáli fajuk (piros-tarkák is). Pénzbeli díj sok lesz, érthető azonban, hogy csak a nagyon szép és jól ápolott állatokra. Állattenyésztők vegyék ki nagy számban részüket. - Lipovšek.

Ennyi a hivatalos értesítés lapunk számára. S amilyen rövid, oly sokat mondó reánk gazdákra. ami javunkra. Nem csak azért, mert annyi elemi csapás után jól jön egy kis pénzbeli elismerés szorgalmunkért, de igenis állattenyésztésünk egy hatalmas lépéssel ugrik előre akkor, mikor egy széleskörű bizottság előtt mutathatjuk be szimentáli marhatenyésztésünket, melyek részére a

piacot megnyitjuk úgy, hogy ez a bizottság a hirt szerte viszi, jelentéseit hivatalosan, szak- és napilapokban leadja, miáltal a vevők ezzel számolni tudnak. Fáradtságot és idővesztességet senki ne sajnálja, ne szégyenkezzék senki szomszédjától sem. A hosszú utat ne sajnálja senki, hanem induljon el kora reggel, vagy előtte való estén, hogy állatja kipihenhesse magát és szebbnek lássék. Minden gazda büszkén tegye meg ezt a saját érdekében álló kis köte-

lességet, hogy mutassa meg virágzó állattenyésztését azoknak, kiktől ebben a szomorú időben támogatást kér és vár és hogy díjnyeréssel gazdátársait ösztönözze a szép állat szeretetére, nevelésére és ápolására.

Ha a hatóság azért gondolt ily módon kiosztani huszonötezer dinárt éppen annak a vidéknek, mely a jégtől annyi kárt szenvedett, akkor joggal állíthatjuk, hogy nekünk kötelességünk szép állatok felhajtásával elismerésünket kifejezni.

Bajok a vendéglős egyesületben.

A vendéglős egyesület vezetésében szabálytalanságok észlelhetők. Van az egyesületnek egy kis megtakarított pénze, s ez csiklandozza a vezetőség tenyerét. F. hó 29.-ére gyűlés hivatott össze, mely sem választmányi, sem rendkívüli közgyűlés jellegét és címét nem viselte magán és mégis jelen voltak az ülés tárgyában érdekelt felek és nem korcsmárosok is. A szabály- és törvényellenes borozgató tanács mégis határozni akar és alkudozik, az összes korcsmáros tagok rovására, olyan kiadás felett, melyet csakis a közgyűlés határozhat el. Ugyanis mérték hitelesítő hivatal M. Szobotába hozataláról van szó. Tényleg ez szükségek is, hogy ne kelljen hordókat hitelesíteni messze vinni. De azt már nem tudjuk meg-

érteni, hogy miért tolakodik a vendéglős egyesület vezetősége a városnak bérsegéllyel hozzájárulni, mikor ebből nemcsak a korcsmárosoknak, hanem a gazdáknak, borkereskedőknek és elsősorban M. Szobota községnek van haszna, mely így nagyobb idegen forgalmat csinál, s ebből a forgalomból megnövekedett községi adók és fogyasztási pótdíj bőségesen fedezik a mérték hitelesítő kiadásait, amit különben is minden hitelesítettől külön kell hogy fizesse. Ha M. Szobota község ezt nem akarná megadni, megadja más, bár úgy tudjuk, hogy már a bérszerződés megvan, de a vendéglős egyesület nem adja, mert nem adhat, ha van is rá kupakhatározat, — de ez nem közgy. határozat.

BELSAZER.

(Heine).

A néma éj sötétén jött
Ott ül már Babilon fölött.
Csend van, csak a királyi vár
Zajos és bent fénylik fáklyaár.
Csatlósraj jár a termen át:
Belsazer tart ott lakomát.
Körötte fényes szolgahad,
Tünik a bor s a jó falat,
Cseng a pohár, zajong a csöcselék,
A zord királynak lelke kedvben ég.
A kéjtől, mit a szőlő nedve szül,
Pakó, lelketlen arca felderül
És elragadja őt a kedv vakon,
Mely szárnyra kel ocsmány szidalmakon.
Az ég Urára annyi átkos szót kiált
És élteti a csöcselék a vad királyt.
Most int, intése szemtelen,
Reá egy szolgáló ott terem.
Még el se tünt s már jó, fején teher,
Mit Juchvetól rabolt el Belsazer.
Kinyújtja im' szentségtörő kezét,
Színültig tölti meg az Ur kelyhét,
Nagy göggel issza ki a szent pohárt
S az égre dörgi föl merész szavát:
„Nézd, Jachve! véled én dacolhatok,
Mert Babilon királya én vagyok!”
Még el se nyelte a szörnyű szót a nagy terem,
Király szivére ült egy titkos sejtalem.
Halálos csendbe fult a gunykacaj,
A nevetőknek arca néma jaj.
Belsazer néz, meiódon néz:

Előtün' a falon egy emberkéz.
És ir, és ir, és lángbetűkkel ir,
Serceg a fal, más néma, mint a sir.
Meg sem mozdul a szolgahad,
Körülten nézi a falat,
Hol lánggal ég a három szó*),
A három szó, részt jósoló.
Száz bölcs is nézi' az ég jelét
S hiába törte rajt fejét,
De a bün a király torkára forrt:
A szolgahad tartott halotti tort.

Ford: JUVENTUS.

*) Mene, teke, ufarszin.

HIREK.

— Tüzek Fokovcin ismét napirenden vannak. A gyújtogatók szakértelme szinte bámulatra méltó, mert mintegy órára és percre kiszámítva rakák le a gyújtószerkezetet ott, hol ellenségüknek ártani akarnak. Mult hó 16.-án Vörös József ottani gazdánál csinált ily tüzet az ismeretlen kéz, ki nek félszerét és istállóját megsemmisítette a tűz s amelyben elégett az összes kicsépeletlen gabona, széna és három szarvasmarha. — Mult hó 28.-án d. u. pedig, mikor éppen cséplőgéppel dolgozott Partély Ferenc gazdánál, ismeretlen tettes felgyújtotta félszerét melyben benntégett a szénája. A nyomozás megindult.

— Gazdasági egyesület tagjai kik nemesített zabvetőmagra igényt tartanak felhívataknak, hogy ezen igényüket mielőbb az egy. fiókjánál, vagy Kühr malomtulajdonosnál jelentsék be, mert különben ezen kedvezménytől elesnek. Nemesített buza és rozs vetőmag minden tag részére annyi van biztosítva, amennyit az aláírt. Ljubljana gazdasági kiállításra és közgyűlésre az indulás szept. hó 6.-án d. u. 2 órakor M. Szobotából történik. Az igazolványok már megérkeztek, Čeh és Gáspár egyesületi raktárosnál átvehető. Az igazolvány egyúttal féláru utazásra jogosít. M. Szobotai állomáson vagy más állomáson is egész jegy vásárolandó, körpecséttel lebélyegezendő s a jegyet Ljubljana nem szabad leadni, az vissza is érvényes. Menjünk el minél többen, mutassuk meg, hogy haladni akarunk, mutassuk meg, hogy mi is élünk és élni akarunk!

— Mi van a hatósági vetőmaggal? Rosszakaratu egyén elhíresztelte, hogy a vármegyétől összeírt vetőmag szükséglet nem lesz szétosztva a jégkárosultak közt. Hivatalos helyen megtudtuk, a vetőmag meg fog érkezni arra az időre, amikor arra szükség lesz, még pedig teljesen tisztított, vetésre kész állapotban. Pácolni szükséges lesz. Erre a célra le van foglalva a raki-csáni földműves iskola és a beltincei uradalom összes termése. Ez a gabona azonban csak vetésre használható. Aki megőrteni merészkedik, az meg lesz büntetve. Őrlő gabona később fog megérkezni. Azért hát ne türelmetlenkedjék senki, s ne hallgasson a rossz szájuakra, mindennek megvan a maga ideje, az is megjön.

— 6%-os kölcsön a jégkárosultaknak. A vármegyei választmány értesítette a jégkárosult községek előjárásait, hogy a lakosság részére 6%-os kölcsönt folyosít, melyet tíz év alatt kell letörleszteni. Már előre figyelmeztetjük az igényjogosultakat, hogy mások rovására, esetleg mindannyunk rovására egyesek ne használják ki a kedvező alkalmat. Azt hisszük, hogy a vármegye ezen közhasznú intézkedéseit köszönettel és nem visszaéléssel kell megköszönni. Ezen a helyen említjük, még eddig meg nem erősített, az a kellemes hír, hogy az állam kormánya hárommillió dinárt ad vidékünk jégkárosultjai részére, mint segélyt, melyet majd nem kell vissza fizetni, (ha igaz lesz!) Amikor Bulgária és Görögország földrendés károsultjai részére államunk öt millió dinárt ajándékozott, s amikor ötvenszer kevesebb jövedelemmel rendelkező vármegye annyi áldozatra kész: akkor Prekmurje adófizetője ezt a segélyt az államtól joggal megkívánhatja.

— Jégkárbevételek összege. Hivatalos kárbevételek szerint a háromszori jégverés Prekmurjében pénzben kifejezve: június 5. én Din. 18 millió 206 ezer; július 23.-án 1 millió 390 ezer és aug. 5.-én 25 millió 845 ezer dinár értékű, vagyis összesen kerekesen 45 és fél millió dinár a kár. Hogy közgazdaságilag ez mit jelent, az könnyen érthető, de hogy egyesekre, a károsultakra nézve a károsodás a fentírt sokkal nagyobb, az világos annál in-

kább, mert a mai gazdasági krízis és pénztelenég mellett a jégkatasztrófa kétszeres károsodást jelent.

— Fegyverengedélyek, bármely fegyvernemre is szólnak, amelyek eddig bármikor kiadattak, legkésőbb szept. 10.-éig az illetékes községi bírónál vagy glavarsztvón (M. Szobota és D. Lendavaiak) leadandók az erre vonatkozó elismervények ellenében. Helyettük újak lesznek kiadva, fizetni értük nem kell semmit. De ha ez a fent jelzett napig be nem adatik, újra kell kérvényezni és rendes taksát megfizetni. Az új fegyverengedély bizonytalan időkkéig érvényes, eddig csak egy évről szólt.

— Tókába fult Otovcin két éves Szmodis Aladár és Poznanovcén két és fél éves Gyergyék Irénke. A szülők gyermekük elvesztése mellett még alaposan meg is lesznek büntetve vigyázatlanság és a gyermekek felügyelet nélkül hagyása miatt. Szülők, kerítsék be a potyolyákat!

— Orgyilkosság. Pocák Lajos 30 éves szerdicszei (Kisszerdahely) lakost vagy 60 lépésre a magyar határtól, orvul meggyi kolva találták. A tettes ismeretlen, de vizsgálati fogságban vannak, mint gyanúsítottak a felesége és a Kercán lakó apósa, Batori erdős.

— Hodosiak a gazdasági kiállításra Ljubljánába több házipari dolgot küldtek, melyek mindegyike nagy feltűnést keltett úgy, hogy minden cikk, amely eladó, el fog adatni, s majd a rendelések özönével árasztják el az egyes hodosiakat. Kár, hogy más falvak is nem veszik rászüket ebből. A téli télenségben jó volna kis fáradsággal pénzt keresni s ügyességnek tanujelét adni, hadd lássa a világ, hogy Prekmurje nem »Szibéria« és Premurec nem »Preknórec«.

— Új vasuti hid Dolezsovjén. A rozoga ideiglenes vasuti hid helyett megkezdték már az új vasuti hid építését. Közvetlenül mellette a réginek épül az új, s ha elkészül, a régit lebontják s az újat ráépítik a régi helyére. Csak az a baj, hogy a régit Beográdba viszi a katonaság, nem hogy felvinnék Petáncra, hol a nagy forgalmat az ódi kompnak kell még továbbra is lebonyolítani.

— Mérgek a sarlach járványra, illetve aki eltitkolja! Hát ne titkolják, mikor a drága kórházi költséget a szülőkre sózzák. Azt hisszük, ha a hatóságnak joga van járvány leküzdésére végezt — igen helyesen — valakit kórházba rendelni, legyen kötelessége ingyen is kezelni! Csak így lehet járványt letörni!

— Nem »Pučinoi«, — hanem Pučinci. Ugy volt, hogy az ismert »Battyánc« községnek a megszállás óta négy szláv neve volt, ami sokszor tetemes fizetési károkat okozott. Eddig hivatalos neve Pučinci, postai neve Pučinci, állomás neve Pučinci, vendül pedig Pučinci nevet használták. Ez utóbbi a helyes, mert a szlovén irodalomban ismeretlen »ü« átváltoztatva »u«-ra, Pučinci-ből csak Pučinci lehet. Ezen érveléssel a község előljárósága kérvényt adott be a belügyminiszteriumba, melynek 1928. aug. 10.-

én, a pénzügyi- és igazságügyi miniszterekkel egyetértésben hozott határozatát a hivatalos lap aug. 27.-én kelt 82. száma közli, s mely szerint: »Pučinci község M. Szobotai járás, ezután Pučinci nevet viseli.« Reméljük, hogy »Pučinci« vasútállomás is ezek után ezt a nevet veszi fel, hogy a zavaros helyzet egyszer már véglegesen megszűnjön.

— M. Szobotai Bertalan vásár, mely f. hó 24.-én tartatott, nagyon szépen sikerült. A felhajtott szarvasmarha 228 drb., eladatott 187 drb., ló 45 drb., eladatott 5 drb. A szarvasmarha vásár rendesen jól sikerült, s ha az első pár vásárra is annyi ló volna felhajtva, mikor rendesen sok vevő vett részt, akkor nem maradna el a jó vevő, s nem is kellene járnunk a távoli vásárookra lovat venni vagy eladni, itt-hon találunk rája piacot. Fel lehet azonban lendíteni a vásárt, ha a gazdáink kitartóan és szorgalmasan felhajtják állataikat, M. Szobota város pedig propagandás cikkeket jelentetne meg a nagyvárosi napilapokban, kereskedelmi- és közgazdasági lapokban, nemkülönben az osztrák lapokban is. Ez közgazdasági szempontból szükséges.

— Pótsorozás. Mindazok, akik 1908-ban és korábban születtek s akik még nem voltak katonai szemlére, ha a varazsdi körülethez tartoznak, kötelesek a felsorolt napok egyikén délelőtt Varazsdon jelentkezni f. é. szept. 13., 20., 27., okt. 11., 18., 25., nov. 8., 15., 22. 29. én.

— Szalmatűz. Turniscsén, aug. 26.-án, vasárnap délután, mikor litániára készült a nép, tüzet jeleztek, mely nagy füstjével érthető ijedelmet okozott. Rajtár Flórián udvarán égett egy szalmakazal, melyet azonban, — a víz hiányának ellenére, — sikerült elfojtani úgy, hogy tovább nem terjedt. A tüzet játszó, kis házbéli gyerekek okozták.

— Baleset. Veissenstein d. lendavai lakos motoros kerékpárjáról leesett, lábát törte. Mielőbbi gyógyulást kívánunk neki.

— Rablógyilkosság a szomszédságunkban. Szvéti Tomáson lakott egy Potplatnik nevű 26 éves marhakereskedő, akit Kamenscsákon az erdőben, a bal kézről három ujját leharapva, 3 golyótól sebezve, holtan találtak. Az egyik golyó a nyakába, kettő a mellébe fuódott. A szerencsétlen fiatal ember pénzért ment biciklin Ljutomerbe az »Obrtna banká«-ba. de ott pénzt nem kapott és így a nála volt 300 dinárral tért vissza. A rablógyilkos azt hitte, hogy Potplatnik sok pénzt hoz haza bevásárlásra és ezért követte el a gyilkosságot. A nála volt 300 dinárt elrabolta tőle, de a biciklit ott hagyta, nehogy annak alapján kitudódjék a tettes kiléte.

— Amerikai örökség. Egy beográdi csendőr káplár: Dronyák Nikola egy Amerikában elhalt nagybátyja után huszonöt

millió dollárt, — a mi pénzünk szerint másfél milliárd dinárt örökölt. A szerencsés ember boldog családos egyén, tehát tárgyaltan az a sok levél, amit az első hírekre nőktől kapott. Dronyák azt mondja, hogy a pénzzel egy nagy bankot alapít s olcsó hitelekkel az ország gazdasági helyzetén fog javítani.

— Jugoszlávia ellen indított pereket aug. 21.-én kezdték tárgyalni Hágában: Frigyes főherceg a beljei birtokért 84 millió aranykoronát követel. József főherceg a Cirkvenica körüli birtokért szintén több milliót kér. Köztisztviselők által indított perek összege körülbelül nyolcszáz milliót tesz ki. Ezt a tárgyalást 25.-én kezdték. A perek iránt igen nagy az érdeklődés.

— Nagy szerencsétlenség történt a newyorki földalatti vasúton. Newyork Cityben a Times Skvare állomás közelében kisiklott a zsufolt expressz vonat utolsó négy kocsija s felborult, azután beleütődött az utcát tartó traverzekbe s az utasokat agyon ronszalta. Tizenkét utas a felismerhetlenségig össze volt ronsolva, több mint másfél száz súlyosan megsérült. A szerencsétlenséget egy sin meglazulása okozta. A mentést több száz tűzoltó és mentő élén maga Walker polgármester vezette. A forgalmat ezen az utszakazon beszüntették.

— Rablógyilkosságok az erdélyi hegyekben. A szebeni hegyek híres rablógyilkos vezére, Balan, újabban Feketehalom községben követelt el hármast rablógyilkosságot. A fürdő telepen este agyonlőtte a fürdő tulajdonosát Kolfot, megölte Volbert András tanítót és Zeifert József pénztárost. A vérfürdő után elrabolt 3500 lei készpénzt, magával hurcolta a fürdőtulajdonos 14 éves meglőtt leányát, de 7 kilométernyi út után magára hagyta a leánykát egy hegyi úton s azután a rabló elmenekült. Most egész csendőrszázadok üldözik, de még nem fogták el.

— Pénzhamisító társaságot fedeztek fel Becskereken. A társaság tagjai Dr. Keyzer Lajos, egy züllött hírlapíró és Leichinger Teodor kereskedő. Február óta gyártottak már száz dinárosokat s már sokat forgalomba hoztak. Most is Kikindán akartak pénzt váltani, de rajt vesztettek. Becskereken megtalálta a vizsgálat az összes folszerelést s egy gödörben elásva 650 drb elég jól sikerült száz dináros bankjegyet. Reyser azt vallotta, hogy azért akart pénzre szert tenni, hogy ezután becsületes életmódhoz juthasson. A pénzhamisítókat letartóztatták.

— Nagy hadgyakorlat a csehszlovák határon. A köztársaság tíz éves fennállásának évfordulóján nagy hadgyakorlatot

fog végezni a csehszlovák hadsereg. A feltevés az, hogy a Duna mentén kelet felől van fenyegetve Pozsony. A hadgyakorlatot végig fogja nézni Massaryk köztársasági elnök is.

— Levágta a fejét a repülőgép egy fiúnak. Szentán a repülőtéren egy Vicei Kálmán nevű 14 éves órási fiú is nézte a repülést. Egy repülőgép oly alacsony repült, hogy még az ott levő katonáknak is le kellett fekdülniök, hogy baj ne érje őket. Ezt a szerencsétlen fiú nem tette meg s a gép a fejét leszellte. A pilótát letartóztatták, mert ő volt a hibás.

— A rendőr kutya meglelte a gyujtogatót. Bálizs Béla moli földbirtokosnak valaki boszúból felgyujtotta a félszerét, melyben öt vagonra való gabona volt. A gyujtogató után rendőr kutyával kutattak. A kutya először egy pár bocskort talált, azután elfutott egy házhoz, itt lakott egy béres. A házban felugrott a béres ágyára, ott az ágyneműt kezdte marcangolni. A bérest még nem fogták el, mert szökésben van.

Szerkesztő üzenetek.

Zakócs Bethlehem. Csindál csak úgy, ahogy irtad s ahogy helyesnek találad. Címváltozást jelentsek nálad. Nem szép dolog földieinktől, hogy a 2—2½ évi hátralékokat nem fizetik meg, mikor a lap az ő érdekükben éppen úgy van mint hozzátartozóik érdekében s a mikor a lap fenntartónak annyi anyagi, erkölcsi és fizikai erejét emesztí fel. Nem itt a hiba, hogy a japot nem kapták meg, mi elküldtük mindig rendesen, csak őt hibáztak, mikor a lakásváltozást nem jelentették. Mi az illetőket, kik nem akarnak fizetni, perelni fogjuk itt, hol el lesznek marasztalva, s majd ha hazajönnek, csak lesz valamijük, kamatostól megfizetik. Remélem azonban erre nem fognak várni, hanem tisztességesen beküldik tartozásaikat. A tíz lapot megkapod, s tovább küldjük-e? Kik régi nem fizetnek okt. 15.-ig azoknak beszüntetjük a lap küldését. Üdvözlöt és köszönet. — R. T. és G. K. Papirt és bélyegeket küldtem a héten. Megérkeztek? G. ur mért oly ritka cikkelvel? Kérem szives cikkeiket, híreiket szorgalmasan. — Többeknek. A lap fizettségét illetőleg kérem a kiadóhivatalhoz fordulni, sem a szerkesztő, sem a laptulajdonos ezeket nem intézi. — Gorcsán Krizsevci. Előfizetési hátralékának fizetésénél többet fizetett mint kellene. Tessék Dr. Goljevčok ügyvéd úrnál jelentkezni.

2 gimnázistát

felvesz kosztra és lakásra az iskolától nem messze. Bővebben NORČIČ FERENC M. Szobota.

Kiutasították az idegen munkásokat Bácspetrovoszloról. Egy főbírói rendelet alapján összeírták ott az idegen munkásokat s azután kitiltották őket a község területéről. Ezen idegen munkások legnagyobb része, mint értesülünk a vendvidékről való s ezek most munka nélkül vannak, s Petrovoszeló község határárt huszonnégy órán belül el kellett hagyniok. A kemény intézkedésre az adott okot, hogy ezek a szegény emberek olcsóbb bérért dolgoztak, mint a helybeli munkások. (Hát igaz is! Az ilyen munkás kérdésnek ez a legkeresztényiebb megoldása!)

— Elloptak egy tizenhét éves leányt. Grün Herman berlini kereskedő jelentést tett a Katowici rendőrségen, hogy a vonalon elrabolták tizenhét éves leányát, aki vele utazott. A kupéba beszállt két elegáns fiatal ember, akik cigarettára gyújtottak. Ő egyszer csak elaludt s mire felébredt, leánya már a fiatal emberekkel együtt eltűnt. A rendőrség egy nemzetközi rablóbanda után kutat.

— Az angol király a halálos ítélet ellen. Angol országban már öt év óta nem kapott kegyelmet egy halálra ítélt sem. Most három fiatal ember volt halálra ítéelve egy állítólagos gyilkosság miatt. Az utolsó időben már az ügy aktáit a király elé terjesztették, aki megkegyelmezett s utasította a belügyminisztert, hogy az ítéletet életfogytiglani fegyház büntetésre szabják ki. — Ez Angliában a gyakorlatban 18 év. A halál büntetés ellenzői nagyon örvendenek ennek az eredménynek.

— Az álgrófnő elkábított, kirabolt s eltűntetett egy ékszerüzletbeli cégvezetőt. Lionban egy Castiglione grófnő szállójába rendelte ékszerekkel egy előkelő cég alkalmazottját. Itt az álgrófnő társa segítségével elkábította az ékszerészt, kifosztotta s azután betették egy nagy kosárba s elszállították egy külvárosi szállóba s ott hagyták egy nagy szobában. Mikor itt az ékszerész magához tért, akkor tűnt ki, hogy tolvaj bandával volt dolga. A rendőrségnek sikerült még a városban elfogni a rablókat.

— Algirban — Afrikában a szökő ár elpusztította Dzszizeli városát, mely a tengerparton fekszik. A sok halott legnagyobb része katonák, mert a kazáryak összedőltek. Még nem tudni, hány holtest van a romok alatt.

TORMA.

Régi vacak.

„Szent Isten! Mari, maga meg eltörte most azt a régi virág tartómat, amely még drága nagy anyámé volt!

»Hála Istennek, csak hogy az a régi vacak törött el, nem az új, amelyik mellette volt!«

Jól tud főzni.

»Szakácsné, maga azt állítja, hogy igen jól tud főzni. Hát akkor honnan

van az, hogy olyan sűrűen változtatja a helyét?«

»Hja, kérem, én arról nem tehetek, hogy mindig olyan nyavalyás gyomorú házakhoz kerülök, hol semmit sem zabálhataak meg, akármit főzök is.«

Kinek a fia?

»Apuka! Mond meg csak nekem, a kis számár kinek a fia?

»Hát nem tudod drágám?«

»A kis számár a nagy számárnak a fia. Miért kérded?

»Azért, mert nekem azt mondta ma a tanító bácsi az iskolában, hogy — te kis számár!« —

KÖZGAZDASÁG.

A préselt tej. Egy dán föld-birtokos feltalált egy készüléket, a melynek segítségével a tej viz-tartalmát teljesen ki lehet vonni s csak a tej szilárd alkotó részei maradnak vissza. A szilárd részeket lemezekké préselik össze s ebben az állapotban évekig eltartható anélkül, hogy a tej megromlana. A tejlemezekhez kevés langyos vizet kell adni használatkor s az így elkészített tej ízben és tápláló értékben ép olyan, mint az eredeti tej. Dániában most óriási tökével hatalmas vállalat létesül, mely a találmányt értékesíteni fogja, a szilárd tejet pedig mint világcikket fogják elterjeszteni.

Csalódás érte a gazdasági életet. Az aratás után olyan hírek terjedtek el az országban, hogy az idén mindenből bőven jut, mert a termés elérte a rekord arányokat. Sajnos, ez a jóvámenő csak a buzára váltott be. Ebből úgy minőség, mint mennyiségre nézve az eredmény meghaladja az 1918. évet. A kukorica azonban a nagy szárazság miatt visszamaradt, pedig ez igen érzékenyen érinti a gazdasági életet. Bab, gyümölcs, kevés lesz, kivételre nem jut. A szilvatermés gyenge, jó lesz ha 3000 vagon lehet exportálni.

Minta vásár Zágrebben. A tizedik zágrebi mintavásár igen nagy arányúnak ígérkezik. Különös érdekessége lesz a mintavásárnak, hogy ezúttal a házi ipari kiállításra igen nagy gond lesz fordítva. Azután lesz egy másik ujtása a mintavásárnak: a tenyészállat kiállítás. Ez a külön kiállítás szeptember 1.-től 3.-ig tart s ennek keretében tenyészméneket, bikákat, sertéseket, juhokat és baromfit fognak bemutatni. A tenyész állat kiállításán vásárolni is lehet, s már is sokan érdeklődtek, bejelentve vásárlási szándékukat. Általában bíznak abban, hogy a „Zágrabecski Zbor“ keretében megrendezett vásár a legteljesebb sikert fogja elérni.

Mennyi az automobil gyártás Amerikában. Hogy az automobil ipar Amerikában micsoda szédületes fejlődést mutat, azt láthatjuk a következő számokból. Junius hónapban az idén 440.000 autót hoztak forgalomba, száz ezerrel többet, mint tavaly június hónapban. A folyó év első felében Amerikában 234 millió automobil készült, körülbelül száz-negyvenötezerrel több mint a múlt év ugyanezen időszakában. Nemcsak az Egyesült Államokban, hanem Kanadában is igen emelkedett az automobil produkció.

Egy új gyógyító intézmény. Beogradban egy új szanatorium létesült, melyet a nagy-hírű koplaló művész Szuvorin létesített. Sok ezer ember van már, aki esküszik az ő gyógymódjára s azért most ez a koplalás apostola egy szanatoriumot nyitott, melyben nyilvános orvosi ellenőrzés mellett fogja kezelni betegeit. Egyelőre tizenkét ingyenes beteget fognak felvenni, akik kötelesek lesznek magukat mindenképpen alávetni az előírt intézkedéseknek. Először csak férfiakat vesznek fel, kik lehetnek rákos, tüdőbajos, asztmás, szivbajban szenvedők tekintet nélkül arra, hogy mióta betegek. Ha többen jelentkeznek, akkor azért azokat is felveszik, de nem ingyenesnek. A betegeknek orvosi bizonyítványt kell magukkal hozniok, mely szakszerű orvosi diagnózist tartalmaz. A Szuvorin szanatorium betegei egyenként állandó orvosi felügyelet alatt lesznek s a kurák Szuvorin állítása szerint, napnál fényesebben fogják beigazolni, hogy a módszer eredményes és korszakalkotó jelentőségű. A felügyelő orvosok időnkint jelentést fognak tenni tapasztalataikról az orvosi kamarának.

Szerkesztő üzenete.

I. K. A levélkéjében írt „egyszer már beküldött“ költeményeit — sajnos — nem kaptam meg. Biztosan nem a nevemre tetszett címezni a küldeményét, hanem mint most „uredništvo Muravidéke“ címre. A költeményei nem egyformák és azért szerény véleményemet — mert sok irni valót kíván — levélben megadtam. Általában véve jók.

Vsakovrstne sirove
in svinjske kože

k u p u j e
po najvišji dnevni ceni
Franc Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

Ki tud róla?

Aki leányom Fröhlich Jozefina hollétét tudja kérem velem közölni. Leányom szerelmi viszonyt folytatott vagy hat hónap óta a tiszai (Prekmurje) csendőrmesterrel F. P. urral és múlt hó 5.-én Novi marófról (Hrvatske) eltávozott, hollétét eddig nem lehetett megtudni. Három gyermekét itt hagyta s ezeket nékem kell gondoznom.

Aki tudja hollétét, kérem szives értesítését.

Varaždin Toplica, 25. VIII. 1928.

KRISZTINA FRÖHLICH

»cirkusz« tulajdonos.

KERESKEDELEM.

Áru:

LJUBLJANA, augusztus 30.

100 kg.	Buza	Din.	240—250
»	Rozs	»	200—
»	Zab	»	200—
»	Kukorica	»	300—
»	Köles	»	200—
»	Hajdina	»	250—
»	Széna	»	50—65
»	Bab cseres.	»	450—500
»	vegyes bab	»	350—
»	Krumpli	»	150—200
»	Lenmag	»	370—380
»	Lóhermag	»	2200—2600

M. SOBOTA augusztus 30.

1 kg.	III.	II.	I.	prima
Bika	7.—	8.—	9.50	10.—
Üsző	6.—	7.—	8.50	9.—
Tehén	3.—	4.—	5.—	6.—
Borju	—	—	12.50	13.50
Sertés			15.50	17.—
Zsir I-a			22.—	26.—
Vaj				35—45
Szalonna			25.—	28.—
Tojás 1 drb.				1.—

Pénz.

1 Dollár	= Din.	56.70
1 Pengő Budapest	= »	10.—
1 Schil. Bécs	= »	7.99
1 Kor. Praga	= »	1.67
1 Lira	= »	2.46

Zürichben 100 Din = 9.135 sfrk

Rádiók
Rádióalkatrészek
Lámpák, Batteriák
Puch
Biciklik
Motorkerékpárok
jutányosan kaphatók

Nemecz János
vas és gépkereskedésben
Murska Sobota.

Terjessze és olvassa a
„MURAVIDEK“-et

Megérkeztek legújabb

1929. évi

divatlapok

kaphatók: HAHN IZIDOR könyvkereskedésében
Murska Sobota.